

Jajce je popoln izdelek narave. Njegova posebnost je, da vsebuje praktično vse hranilne snovi, ki jih potrebuje človeško telo. Razlog je seveda v tem, da je zasnovano kot popoln paket preživetja za zarodek, ki bi se razvil v njem. Uživamo predvsem kokošja, račja, gosja, prepeličja in nojeva jajca. Toda označevanje je zdaj obvezno samo za kokošja jajca.

OZNAČEVANJE JAJC

Vsako jajce mora biti označeno. Oznaka na jajcu je sestavljena iz števil in črk in označuje način reje kokoši nesnic, geografski izvor jajca in proizvajalca.

Prva številka označuje način reje kokoši nesnic. Tej oznaki sledi ISO-koda države porekla, nato pa najmanj štirimestna koda proizvajalca.

Razlaga oznake na jajcu:

Oznako vsakemu proizvajalcu podeli Veterinarska uprava Republike Slovenije.

Način reje perutnine:

- 0 – ekološka pridelava
- 1 – prosta reja
- 2 – hlevska reja
- 3 – reja v kletkah (baterijska reja)

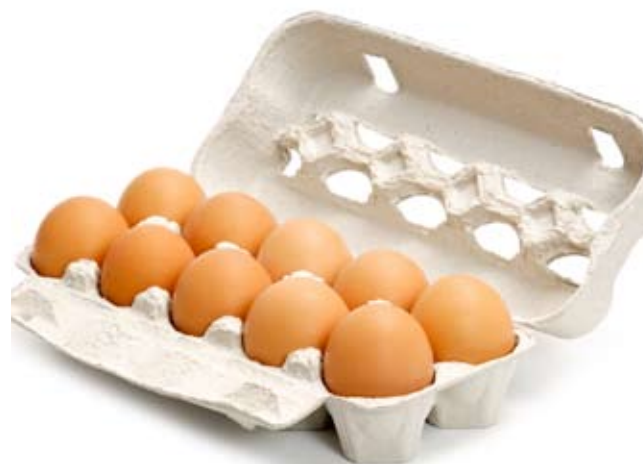
Označevanje pakiranja

Pakiranja z jajci morajo imeti na zunanji strani navedbe:

- oznaka pakirnega centra;
- kakovostna kategorija: „kategorija A” ali samo „A” ali skupaj z besedo „sveža”;
- masni razred: zelo velika (XL), velika (L), srednja (M) in majhna (S);
- datum minimalnega roka uporabnosti;
- nasvet potrošnikom, da naj jajca po nakupu hranijo na hladnem;
- vidno in čitljivo naveden način reje;
- razlaga oznake na jajcu (lahko tudi na notranji strani pakiranja).

6 SVEŽIH JAJC – jajca iz hlevske reje
 Jajček, d. o. o.,
 SI-097. Rok uporabnosti odtisnjen na pakiranju.
 Jajca po nakupu hraniti na hladnem.

A	XL
kakovost	masa

Označevanje nepakiranih jajc

Pri prodaji nepakiranih jajc mora prodajalec zagotoviti, da so na prodajnem mestu vidno in čitljivo označena z naslednjim:

- kakovostna kategorija,
- masni razred,
- način reje,
- azlaga oznake na jajcu,
- datum minimalnega roka uporabnosti.

Jajca iz hlevske reje
 Uporabno najmanj do:
 19. 8. 2009

A	XL
kakovost	masa

Masni razredi:

- XL – zelo velika (73 g in več)
- L – velika (od 63 g do 73 g)
- M – srednja (od 53 g do 63 g)
- S – majhna (pod 53 g)

REJA KOKOŠI NESNIC

Ekološko pridelana jajca z oznako 0 so pridelana v reji, ki mora zadostiti ekološkim zahtevam. Vsaka kokoš ima vsaj 2500 cm² prostora (4 kokoši na 1 m²) in čez dan prost dostop do pašnika. V hlevu je kokošim na voljo gnezdo, nastilj in gred za počitek. Ekološko rejene kokoši nesnice nimajo skrajšanih kljunov.

V prosti reji z oznako 1 imajo kokoši nesnice podnevi dostop do pašnika ali so izpuščene na prosto, kjer se lahko vedejo, kakor je značilno za njihovo vrsto, na primer da brskajo. V hlevu je vsaki kokoši namenjeno vsaj 1100 cm² prostora (9 kokoši na 1 m²). Na voljo imajo gnezda, nastilj za brskanje in prašne kopeli ter gredi za nočni počitek.

V hlevski reji z oznako 2 je vsaki kokoši na voljo 1100 cm² prostora (9 kokoši na 1 m²). Po hlevu se lahko prosto gibljejo ter uporabljajo gnezda, nastilj za brskanje, prašne kopeli in gredi za počitek. Kokoši v hlevski reji z gibanjem in uporabo gredi utrjujejo svoje noge, zato imajo manj poškodovane kakor kokoši iz kletk.

V baterijski reji (reji v kletkah) z oznako 3 kokoši bivajo v kletkah. Glede na opremljenost in glede na to, koliko prostora ima nesnica na voljo v kletki, ločimo obogatene in neobogatene kletke.

V neobogateni kletki ima kokoš na voljo 550 cm² prostora (18 kokoši na 1 m²). Imeti mora dostop do krmilnika in napajalnika. Tla so nagnjena, da se jajce lahko skotali iz kletke. V takšnih kletkah dobro počutje živali ni dobro zaščiteno. Zato je bila prepoved neobogatenih kletk na ravni EU sprejeta že 1999 z dvanajstletnim prehodnim rokom. Prepoved začne veljati s 1. januarjem 2012.

Oblika obogatene kletke za rejo kokoši nesnic je prilagojena njihovim etološkim (vedenjskim) potrebam, zato veliko bolje ščiti dobro počutje živali. V takšnih kletkah mora biti vsaki kokoši zagotovljeno vsaj 750 cm² (13 kokoši na 1 m²). Poleg krmilnika in napajalnika je v njih gnezdo, nastilj, ki omogoča kljuvanje in brskanje, ter primerne gredi. Po 1. januarju 2012 bo baterijska reja kokoši dovoljena samo v obogatenih kletkah.

Jajca morajo biti označena v skladu s predpisom, ki ureja splošno označevanje predpakiranih živil, ter v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 1234/2007 z vsemi spremembami in Uredbo Komisije (ES), št. 589/2008 z vsemi spremembami.

Ravnanje z jajci

- Jajca morajo biti nepoškodovana in čista. Če so poškodovana, je tveganje za zdravje veliko.
- Umazana jajca se ne smejo prati ali brisati. Lupina je namreč porozna in lahko se onesnaži njihova vsebina.
- Da preprečimo navzkrižno kontaminacijo, lupina jajc ne sme priti v stik z drugimi živali. Pripomočke, opremo in delovne površine, ki so prišle v stik z njo, moramo temeljito očistiti. Treba je skrbeti tudi za čistočo rok.

Shranjevanje jajc

- Jajca se morajo hraniti pri stalni temperaturi. Zaradi temperaturnega nihanja se namreč orosijo, zaradi česar se spodbudi rast bakterij na lupini, ki lahko vdrejo v notranjost.
- Jajca je treba shranjevati v originalnem pakiranju.

Opomba

To gradivo je zgolj informativno. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano zanj ne jamči odškodninsko ali kako drugače.

Izdaja: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Direktorat za varno hrano, Dunajska 58, Ljubljana

telefon: 01 478 91 26, telefaks: 01 478 90 55

Zastopa: prof. dr. Milan Pogačnik

Oblikovanje: Propagarna d. o. o.

Tisk: Collegium Graphicum d. o. o.

Fotografije: internet

Naklada: 2000 kosov

Ljubljana, 2009

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

OZNAČEVANJE JAJC IN REJA KOKOŠI NESNIC

